

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

IV. leto

V Gorici, svečan 1883.

2. zvezek.

Odgovor svetega očeta papeža na pismo

v Asizu k sedemstoletnici sv. Frančiška zbranih
kardinalov, nadškofov in škofov.

Leon XIII. papež.

Dragi sinovi in častitljivi bratje,
pozdravljenje in apostoljski blagoslov!

Jako nas je razveselilo pismo, katero ste nam pisali, vsi enega duha, ko ste imeli otiti iz mesta Asiza, kjer ste obhajali slovesno stoletnico rojstva blaženega očeta in zakonodavca Frančiška. Pismo je bilo polno, v resnici, najprišerčniše ljubezni do tega serafinskega očeta, očitne podobe Kristusove, ki se je trudil s toliko gorečnostjo, da ohrani ogenj, ki ga je Kristus sam prinesel na zemljo; polno je bilo ob enem ljubezni in vdanosti do nas, ki smo si prizadevali, nakloniti svet, da bi izkazal temu slavnemu svetniku čast primerno našim željam in zaupanju, ki ga po pravici imamo glede na njegovo nebeško varstvo.

Nič nam ne more ljubše biti, kaker ker vidimo, da se

razvija dandanašnji povsod ljubezen in pobožnost do tega velikega svetnika, in da ta pobožnost prinaša sad, ki po njem goreče hrepenite, namreč da se porodi mej ljudmi našega časa tista čudovita vera združena z ljubeznijo, ki je svetila s tako živo svetlobo v tem slovečem učencu Jezusa Kristusa, ter ga je vrednega storila, da je doveršil, velike in čudovite reči, katerim se čudijo vsi časi.

Nič nam ne more biti prijetniše, kaker da se razširi, kar je moči na daleč, ta sveta vojska tretjega reda, ki gredé za svojim poglavarjem in svetim učiteljem, mogočna zdravila nasproti stavi boleznim tega veka in svetu obeta znamenitih dobrot glede na očitno kaker na domače življenje.

Zato se priserčno veselimo, dragi sinovi in častitljivi bratje, ker ste ne le pripomogli s pobožno vašo pričujočnostjo k blesku slovesnosti, ki so se obhajale, in ker ste pokazali, v koliki časti imate svetost in zasluge junaka asiškega, temuč ker ste tudi goreče molitve pošiljali k Bogu, da bi po njegovem posredovanju izprosili, da bi se naše obče želje glede na blager in rešitev človeškega rodu srečno in obilno izpolnile.

Zaupanje nas navdaja, da bo neskončno vsmiljen Bog milostivo sprejel vaše prošnje ter dopustil, da v teh naših žalostnih časih, ko veliko število ljudi, semtertja metanih od valov človeških poželjivosti, toliko britkosti in zlega izkuša, ti nesrečni naposled zagledajo luč in začno po poti pravice in v vaji modrosti kerščanske iskati srečnih in mirnih dni.

In tudi mi goreče prosimo to sè vsemi željami Boga premilostivega in sprejemaje s preživo hvatežnostjo vaše sinovsko poklonjenje, Vam želimo iz celega serca milosti in dobroto božjo ter Vam dajemo z ljubeznijo v Gospodu, v znamenje svojega nagnjenja, apostoljski blagoslov za vsakega izmej vas, častitljivi bratje, in za črede, katerim ste predpostavljeni.

Dano v Rimu pri svetem Petru 28. vinotoka 1882,
peto leto našega papeštva.

Leon XIII., papež.

Iz pastirskega lista škofa bernskega

o vpeljanju in razširjanju tretjega reda sv. Franciška.

Milostivi gospod škof bërnski na Moravskem, Frančišek Salezij, priobčujejo svoji duhovščini okrožnico, ki so jo izdali sveti oče papež 17. kimavca preteklega leta za sedemstoletnico sv. Frančiška ter naznanjajo, da so sv. oče priporočenje tretjega reda ponovili v pismu na kardinale, škofo in nadškofe, ki so se vdeleževali slovesnosti sedme stoletnice v Asizu, in da so naposled tudi sami prejeli pismo papeževega poslanca na Dunaju, v katerem se jim naznanja želja svetega očeta, da bi se naročilo duhovščini, ki je v dušnem pastirstvu, naj ljudstvo podučuje o bistvu, koristi in posebnih pravicah tretjega reda in kako lahko je izpolnjevati, kar ta red nalaga. Potem pravijo škof nadalje:

„Častitljivi bratje v Kristusu! Kaker vidite iz trojnega opominjanja namestnika Jezusa Kristusa in iz velikega upanja, ki ga stavijo sveti oče v oživiljenje tretjega reda, je dolžnost moja, da se obrnem najprej na častivredne samostane trijih redovnih družin svetega Frančiška, ketere je previdnost Božja, ene prej, ene pozneje zasadila v bërnsko škofijo, s prošnjo, da bi tretji red tam, kjer je vpeljan, z modrostjo in previdnostjo, zlasti z natančnim izpolnjevanjem redovnega vodila na novo poživili, tam pa, kjer ga morebiti še ni, kaker hitro mogoče vpeljali. To prosim s toliko večim zaupanjem, ker vem, da so to misli in želje tudi dotičnih redovnih predstojnikov. Ali ker je v veliki bërnski škofiji le šestero takih samostanov, katerih dva sta v mestu Bernu, ter se po njih torej le na petih mestih dajo zaželeni središča napraviti, zato se obrača moja prošnja tudi do častite duhovščine, ki je v dušnem pastirstvu, naj vërne ne le samo podučuje, koliker je treba, o tretjem redu, temuč tudi, koliker mogoče, vodstvo sama v roke vzame, ter si potrebna pooblastila dobi od dotičnih redovnih predstojnikov. S tem se bo tudi ne glede na bližnji redovni namen, v duhovni občini vstvarila vstanova, ki bo dušnemu pastirju poleg veselja, ki mu ga bo mogla delati, dosti koristila pri skerbi za vboge in bolnike, pri olepšavanju in opravljanju hiše božje, pri zbiranju za dobrotne namene, pri razširjevanju dobrih knjig in časopisov, z eno besedo, pri vsem, česer se bo lotil k povzdigi verskega življenja.“

(„Vaterland“.)

Svetega Antona čudeži.

II. Nesreča.

Neskončno modri Bog pripušča večkrat, da zadene človeka nesreča; ne spoznamo sicer, ali mariveč branimo se dostikrat spoznati modre namene, ki jih ima Bog z nami, kadar nas z nadlogami obiskuje, pa kar gotovo je, da hoče na ta način ali našo stanovitnost poskusiti, ali pa prav po očetovsko za naše pregrehe nas tukaj na tem svetu kazniti ter pripeljati tako k poboljšanju. Ako ravno pa vemo, da se brez božjega dopuščenja nič ne zgodi, vendar ne smemo v nesreči rok navskriž deržati; vse moči, ki nam jih je Bog dal, moramo obrniti v to, da jih odvernemo, zraven pa svoje prizadevanje podpirati z gorečo, ponižno, stanovitno in zaupljivo molitvijo, ter priporočati se izvoljenim božjim, ker je njih priprošnja mogočna pri Bogu in nam oni še takrat pomagati morejo, ko ni nobene človeške pomoči več upati. — Ko mogočen priprošnjik pri Bogu v nesreči se je vedno pokazal ljubeznjivi služabnik božji, nedolžni in ponižni sin serafinskega očeta sv. Frančiška, — sveti Anton Padovanski. Še ko je živel, je pomagal marisikomu iz velike zadrege; po smerti pa, poveličan od Boga, je prihitel že tolikokrat na pomoč nesrečnim, ki so se mu priporočali, da lahko rečemo, zaupanje, ki ga je ljudstvo od nekedaj v svetega Antona stavilo ter ga še zdaj stavi, ni bilo še osramočeno in tudi v prihodnje gotovo ne bo.

V dokaz, kako lahko in kako rad pomaga sv. Anton nesrečnim, naj služijo sledeči zgledi.

1.

Mej tem ko se je sv. Anton sè vso gorečnostjo v Padovi trudil za povikšanje časti božje, živel je še njegov oče, Martin Buljonski, v Lizboni. Zgodilo se je v tem času, da so nepoznani morivci blizu rojstne hiše sv. Antona po noči napadli nekega mladeniča ter ga vsmertili; truplo vmorjenega pa so vergli čez zid na vert grofa Buljonskega. Sumilo se je tedaj, da ga je le-ta vmoril; in res so zaperli verlega moža v ječo. Sodba se je pričela zoper njega in, ker ni mogel dokazati svoje nedolžnosti, je vse kazalo, da bo k smerti obsojen. Ali Bog ni zapustil očeta svojega ljubega služabnika v tej veliki nesreči; ravno po sinu je hotel rešiti očeta,

in s posebno velikim čudežem poveličati svojega izvoljenega tudi v njegovi domovini ter pokazati someščanom veliko svetost njegovo. Nekega dne, ko je bil zbran v molitvi, obda svetega Antona prečudna svetloba in Bog mu da gledati, v kako žalostnem stanu je njegov oče. Globoko ga ta prikazen presune in priserčno in goreče moli in prosi Gospoda, da bi mu rešil ljubljenega očeta. Nato gre urno ter prosi gvardijana, da bi za kratek čas smel zapustiti Padovo. Ko dobi dovoljenje, gre iz samostana in iz mesta poln terdnega zaupanja, da bo prišel v Lizbono, preden se izverši smertna kazen nad očetom. V goreči molitvi pospešuje stopinje in glej! naenkrat se vidi postavljenega na ves drugi kraj, na domačo zemljo, pred vrata glavnega mesta Lizbone. Lahko si mislimo, kakšni počutki priserčne hvaležnosti so obhajali svetnika pri tako čudežni milosti, ki mu jo je izkazal Bog. Berž gre pred sodbo in zagovarja ko nepoznan zavetnik svojega očeta. Sodniki se čudijo ptujemu patru in odkritoserčnim, krepkim njegovim besedam; toda niso se dali prepričati, da bi bil zatoženec nedolžen. Pa tudi sv. Anton ne odjenja; in ker z besedo nič ne opravi pri ljudeh, oberne se sè zaupanjem k Bogu, ter obljubi nato za terdno, da bodo iz ust vmorjenega samega slišali poterjenje o jetnikovi nedolžnosti. Hitro gre na pokopališče, kjer je bil tisti mladenič zakopan; vse ljudstvo in sodniki gredo za njim. Na grobu zapove sv. Anton, da naj zemljo odkopljejo, in ko se je videla truga, zakliče glasno in zapove mladeniču v imenu Jezusa Kristusa križanega, da naj pove pričujočim, ali ga je res vmoril grof Martin Buljonski. Na to povelje sede merlič v grobu pokonci, se opre z eno roko na zemljo, drugo povzdigne proti nebu ter priča z globokim pa zvenečim glasom, da so ga vsi lahko slišali, da grof Martin Buljonski ni morivec. Potem prosi mladenič sv. Antona odveze od cerkvenega izobčenja, ki je zavoljo nagle smerti ni mogel iskati. Sveti Anton mu jo podeli in mladenič se zopet vleže v trugo ter je bil mertev, kaker poprej. Sv. Anton pa je izginil izpred oči sodnikom in ljudstvu; in vsi so, kaker bi se izbudili iz sanj na ves gias zaklicali: „Čudež, čudež, velik čudež!“ Nedolžnost grofa Martina Buljonskega je bila popolnoma dokazana; izpustili so ga in povernili mu čast, — rešen je bil po svojem svetem sinu. Sv. Anton pa se je vernil potolaživši očeta nazaj v svoj samostan v Padovo po enako čudežnem načinu; nič več kaker en dan in dve noči je bil zunaj in vsi ti čudeži so se zgodili v tem kratkem času.

2.

Še o nekem drugem rešenju grofa Martina po sinu sv. Antonu nam sporočajo pisatelji. Grof Buljonski, po rodovini ptujec na Portugiškem, je bil izpostavljen zavidu in nevošljivosti zaradi zmoglosti svojih in prelepih lastnosti, kaker tudi zaradi visoke službe in priljubljenosti na kraljevem dvoru. Zraven drugih častnih služeb, ki jih je opravljal, je bil tudi kraljev blagajnik. Ker je bil sam dober in pošten, ni o nobenem človeku slabo mislil; to njegovo dobroserčnost pa so drugi brezvestni gospodje v zlo rabili.

Prigodilo se je, da mu je dala kraljica velik znesek denarja, ki ga je imel mej državne ministre razdeliti. Pošteno je grof Martin to storil, ali, ker se mu ni zdelo mogoče, da bi bil kak goljuf mej njimi, ni térjal poterjenja od nobenega, — strašno pa se je bil vbožec zmotil. Čez nekaj mesecev ga zatožijo lé-ti veliki gospodje, da jim ni dal nič denarja, in ker so vsi enako govorili, je obsodila človeška sodba grofa Buljonskega ko tatu, zaperli so ga v ječo in pobrali vse njegovo premoženje. Ali zdaj je prihitel sv. Anton na pomoč nesrečnemu očetu. Pri neki novi preiskavi se prikaže kar naenkrat na strani očetovi. Bliskajočih oči se oberne k tožnikom in pove vsakemu posebej natanko kraj, dan, priče, pred katerimi so dobili denar, kaker tudi kolik znesek in kakšen denar je vsaki prejel, ter pristavi, da naj se bojijo naj hujših kazni božjih, ki jih bodo zadele, ako ne povedo pri tej priči resnice. Kaker hudodelniki na sramotnem odru so stali gospodje ministri pred svetim Antonom, in ker je eden izmej njih kar precej spoznal svojo laž, tudi ostali niso mogli več tajiti. Sv. Anton je nato izginil ter je bil precej zopet v svojem samostanu na Laškem.

3.

Leta 1226 je bil sv. Anton v provincijalnem kapiteljnu v Arlu izvoljen za kustosa južne francoske okrajine. Ravno to leto 4. v. notoka se je bil preselil sv. Frančišek v nebeško domovino, in da bi svetemu očetu naslednika izvolili, sklican je bil v Asiz generalni kapitelj. Tudi sv. Anton je moral iti k volitvi. Ob novem letu 1227 se tedaj odpravi s Francoskega na Laško. Na poti pride ljubi služabnik božji v neko vas, blizu Marselje, ter se vstavi, da bi pridigal. Po pridigi povabi neka pobožna ženica Antona in spremiljevalca njegovega v hišo, da bi se okrepcala, ker sta bila trudna. Sv. Anton hvaležno sprejme povabilo. Žena pa, tako rekoč pijana

od samega veselja, da more svetnika pogostiti v svoji hiši, teče v klet po vina, in ne da bi opazila, zamaši v naglici sod tako slabo, da pade piljek vunkaj. Ko prihiti gori, vlije vino v kozarec; ali ko ga prime v roko, se vbije. Sveti Anton vidi to, in v duhu vidi tudi škodo, ki se je bila dobri ženi v kleti zgodila. Zaradi njega naj bi bila tedaj žena, ki mu je hotela kerščansko ljubezen skazati, tako nesrečna?! — Pomagati ji je hotel. V roke nasloni glavo in moli, kratko pa goreče; naenkrat je bil kozarec cel! Žena gre zopet v klet, in glej! vino je razlito po tleh. Vstraši se, ali ker je videla prvi čudež, zaupa, da se je zgodil tudi drugi. Pogleda v sod in, v resnici, poln je bil; vino pa je bilo brez primere boljše, ko poprejšnje. Vesela, ker je videla dva čudeža, teče vsa srečna zahvalit se svetniku; ali nikoger več ne najde. Sv. Anton je bil že odešel s tovarišem, ker se je bal, da bi žena klicala skupaj sosede ter jim povedala, kaj se je zgodilo.

4.

V Brivi *) je bil sezidal sv. Anton vbog in samotni samostanček, posebno sposoben za dušne vaje in spokorno življenje. Mnogo je tamkaj in v okolici pridigal, in to z velikim vspehom, ker je Bog svojega služabnika z mnogimi čudeži poveličeval. Mejd drugimi so se zgodili tudi sledeči trije.

Neka žena je bila prišla k pridigi sv. Antona. Otročička je pustila doma v zibeli ter zaperla hišo. Ko se po pridigi domov verne, najde otroka zadušenega. Od žalosti ji je hotelo serce počiti pri tem pogledu; jokaje se verne k svetemu Antonu, pade pred njim na kolena ter mu pove, kakšna nesreča se je zgodila. Svetnik spodbuja mater k zaupanju na Boga, ter ji pravi, da naj gre le brez vse skerbi zopet domov. In v resnici, mati najde sinčka zopet živega.

5.

Neka druga žena je tudi pustila otroka doma, ko je šla k pridigi, in pri ognju kotel poln vode. Ko se verne, — o strašan pogled za vbogo mater! — otroka vidi v kropu. Mislimo si serčne bolečine nesrečne žene, ko je otroka vun jemala, pa tudi nepričakovano veselje, ko ga vidi popolnoma zdravega in nepoškodovanega!

*) „Brives-la Gaillard“ je mesto z 10000 prebivavcev, na ravni čerti, ki se potegne od Lijona do Bordoza (Bordeaux), poslednjemu bliže.

6.

Poseben čudež se je zgodil h koncu misijona v Brivi. Bila je namreč tukaj žena, ki je manjšim bratom živeža nosila. Mož jo je zato večkrat strašno zmerjal; naposled se je nekédaj celo tako surovo spraval čez njo, da ji je vse lase populil. Velike bolečine je terpela vbožica; ali kaj stori? k svetemu Antonu gre ter ga prosi, da naj moli zanjo. Sveti Anton moli in ž njim vsi samostanski bratje, in glej! — naenkrat zrastejo ženi lasje, dolgi kakor poprej. Mož stermiti, in odslej je bil tudi on velik prijatelj in dobrotnik manjših bratov.

Enak čudež se je zgodil tudi v Arécu na Laškem, kjer so se nesrečni ženi na prošnjo sv. Antona zopet prirastli lasje, ki jih je bila v roki prinesla seboj; tudi njen poprej divji mož je bil po tem čudovitem dogodku spreobrnjen.

7.

Ko je sv. Anton ko provincijal obiskaval samostane okrajine Romanje, tudi Emilija imenovane, je prišel iz Padove najpoprej v Polézine in potem v Feráro. Tukaj se je delj časa mudil in zgodil se je čudež, prijeten v svojih okoliščinah, in zelo vspešen. Živela sta tukaj ne v najlepšem miru mej seboj mož in žena, plemenitega rodu. Žena je bila prelepa in zraven tega tudi blaga, in kedor jo je poznal, jo je tudi občudoval. Ali možu se to ni kaj prav dopadlo; nezadovoljen je bil iz ljubosumnosti in slabo je ravnal sè svojo ženo, tako da ni bilo moči ž njim izhajati. Ko je žena porodila lepega sinčka, se ni oče nič veselil; redil je le sumnjive misli do svoje žene v sercu, ako ravno je bila čista ko angelj. Hudič je bil nesrečnega moža tako obsedel, da je sklenil vmoriti mater in dete. Ravno v tem času je prišel sv. Anton v Feráro ter je začel ljudski misijon. V svoji sili gre tedaj nesrečna gospa k svetniku, mu razodene svoje neprenesljive družinske razmere ter se priporoči v njegovo molitev, da bi se je Bog vsmilil, ter ji polajšal ta križ.

Kmalu se je pokazalo, kako mogočna je bila molitev sv. Antona. Prigodilo se je ne dolgo potem, da se je služabnik božji pogovarjal z neketerimi gospodi na mestnem tergu; mej njimi je bil tudi mož nesrečne gospe. Po božji previdnosti je nesla péstuna ta gospe ravno v tem trenutku mimo njih v plenice zavitega ljubega angeljeu podobnega otročička. Ko ga sumnjivi oče zagleda, se od

jeze vgrizne v jezik in hudo mu je zevrela kri. Sv. Anton pa dobi prelepo misel, približa se dekli, vzame dete ž njenega naročja, ljubka ga prijazno ter vpraša, kaker v šali: „Povej mi, dete ljubo, kateri iz mej teh gospodov je vender tvoj oče?“ Vsi okoli stoječi so se smejali, ko je stavil to vprašanje otroku, ki je bil komaj nekaj tjednov star; ali sv. Anton je vprašal resno, v imenu božjem, da bi se spoznala resnica ter bi bila nedolžnost rešena. In glejte! otrok odgovori razumljivo in gládko: „Le-ta je moj oče!“ ter se oberne proti plemenitašu, svojemu pravemu očetu. Vsi so ostermeli, oče pa je bil neizrečeno vesel. Sv. Anton mu poda sinčka ter mu reče: „Vzemite ga tedaj, ker zdaj ne morete več dvojiti, da je vaš sin, ker je sam to spričal“. Oče je vzel dete v naročje ter ga nesel slovesno domov, in mir in veselje, sreča in edinost se je vernila ž njim v družino in v serce zakonskima.

Ta dogodek je v večer spomin v marmor vrezan še zdaj videti v kapeli sv. Antona v Padovi.

8.

Leta 1646 je bil v Napolju z neketerimi ponarejevalci denarjev zapert po nedolžnem tudi neki vbog mož, in z onimi skupaj k smerti obsojen. Njegova žalostna žena si je dala narediti prošnjo za pomiloščenje, v kateri je bila dokazana moževa nedolžnost; hotela jo je predložiti kraljevemu namestniku. Toda le-ta ni pustil nobenega predse, preden se zverši smertna kazen. Žena je zaupala v svoji nesreči na sv. Antona; šla je v cerkev, priserčno je molila in potožila svetniku svojo britkost ter položila prošnjo, ki je ni mogla kraljevemu namestniku oddati, na njegov altar. Drugo jutro na vse zgodaj—bil je ravno dan ko so imeli obsojeni vmreti—hitela je zopet v cerkev, da bi molila — ali glejte! na altarcu najde svojo prošnjo in sicer v svoje veliko veselje podpisano od kraljevega namestnika. Kar se da, leti ž njo v roki iz cerkve in dohiti obsojene na poti proti morišču. Na ves glas kriči že zdaleč: „Stojte, stojte, ta tukaj je pomiloščen!“ Ko se prepričajo, da je pomiloščenje res od kraljevega namestnika podpisano, oprostijo nedolžnega moža, vse druge pa denejo ob glavo.

Kraljevega namestnika vprašajo potem, kedo ga je vender pregovoril, da je pomilostil tega moža, ko je poprej tako ostro zapovedal, da ne smejo nobenega predenj pustiti. In on odgovori: „Sklenil sem, da mora tudi ta mož vmreti. Prišel je pa k meni neki lep, mlad sin svetega Frančiška s prošnjo, ki je jasno doka-

zala moževo nedolžnost in moral sem ga pomilostiti, ker bi bil drugače veliko krivico storil. Ne vem pa, kako je mogel ta frančiškan do mene, ko je moja prepoved bila še vedno veljavna.“ Nato pokliče k sebi poveljnika dvorne straže, ki je pa zagotovil, da ni bila puščena živa duša v palačo. Po natančni preiskavi gre potem kraljevi namestnik v frančiškanski samostan ter si da predstaviti vse brate. Nobenega ne najde mej njimi, ki bi bil podoben onemu, ki je bil pri njemu, in tudi gvardijan spričuje, da ni bil nobeden tisti čas zunaj samostana. Preden otide, pa zagleda kraljevi namestnik v cerkvi neki kip sv. Antona v naravski velikosti. „Ah!“ pravi naglo, „ta-le je tisti brat, ki mi je prinesel prošnjo!“ In zdaj so spoznali veliki čudež milostivega sv. Antona; žena tistega moža pa jim je pojasnila vse, kako se je prigodilo. V spomin tega dogodka so postavili pobožni častivci v frančiškanski cerkvi v Napolju namesto lesene sreberno štatvo ravno tiste velikosti, ki je videti še dandanašnji.

9.

V neki portugiški vasi sta živela dva nesrečna zakonska; mož je ženo vedno zmerjal in pretepal; tudi je žugal, da jo bo zapodil. Vzrok temu je bilo nesramno življenje moževo. Ker ni nobenega upanja več imela, da bi se moglo njeno stanje kedaj zboljšati, sklene vboga, nesrečna žena v svoji preveliki žalosti, da si vzame življenje. Neko noč, ko je mož ravno zopet odešel k svojim navadnim pregrešnim veselicam, pripravi žena verv, ki je imela njenemu terpljenju na tem svetu za zmirom konec storiti. V tem trenutku poterka nekedo močno na hišna vrata: žena berž spravi verv in gre odpirat. Bila sta dva frančiškana, ki jo ponižno prosita prenočišča: „Iz daljnje dežele sva prišla“, pravi eden od njiju, „najuni imeni ste Frančišek in Anton!“ „O kako lepa imena“, pravi žena, „imena tako velikih svetnikov, ki jih jaz posebno častim in ljubim. Stopita tedaj noter, dobra patra, v imenu svetega Frančiška in svetega Antona in bodita mi serčno pozdravljena“. Nemir in žalost in misli na samomor ji zdaj izginejo. Še bolj pa je bilo njeno serce potolaženo in spreobrnjeno, ko sta brata pri večerji le svete reči govorila, kar jo je napolnjevalo z nebeško tolažbo. Hvalila je Boga, da ji je poslal taka gosta. Ko sta se ptujca delala, kaker bi hotela iti k počitku, zapustila ju je hišna gospodinja in še dolgo je molila v svoji izbici, prosila Boga sè skesanim srcem odpuščanja zaradi svojega pregrešnega sklepa ter se

vdala zanaprej popolnoma v previdnost božjo sè zaupanjem na Boga, ki teh svojih ne zapusti.

Na enkrat pa pride zdaj njen mož domov ali ves drugačen kakor navadno. Nič več ni klel in razbijal, ampak tih je bil in pohleven; in kako se čudi žena, ko se ji verže k nogam ter jo prosi jokaje odpuščanja. Kako se je to zgodilo? Ko je žena zapustila svoja gosta, sta se ta dva prikazala grozovitemu možu, mu očitala njegovo hudobijo ter žugala z večnim pogubljenjem, če se precej ne poboljša. „Pač si zaslužil, da bi bil zavoljo nesramnosti svojih zdaj precej pahujen v pekel, ker si toliko dolga nakopičil na svojo dušo; in v treh dneh boš kar za gotovo vmerl ko pogubljen, če ne zapustiš ta hip te nesramne hiše in ne obžaluješ resnično svojih pregreh, izpoveš se jih in poboljšaš. Berž pojdi domov, zahtevaj od svoje žene verv, s katero se je hotela ravno kar obesiti in prosi jo odpuščanja. Potem ji tudi povej, da gosta, ki jima je denes postregla ter dala prenočišče, sta bila zveličana brata sv. Frančišek in sv. Anton“. Nepopisljivo je bilo veselje in neizrečeno velika je bila tolažba teh dveh zakonskih, ki sta se imela zahvaliti velikima svetnikoma za časno življenje in rešenje nevmerjočih duš. Oba sta brez odlašanja sprejela zakrament sv. pokore in sv. rešnega telesa ter sta živela do konca svojega življenja v miru in lepi edinosti.

10.

Prav veliko dobroto je izkazal sv. Anton leta 1649 neki devici v Napolju. Mati, stiskana od naj hujše revščine, hoče po vsi sili, da bi hči, ki je bila čez vse lepa, prodala svojo čistost za denar. Nesrečna devica se zateče k sv. Antonu; hitela je v frančiškansko cerkev, kjer je jokaje prosila svetnika, naj varuje njeno čast. Mej molitvijo stegne sv. Antona podoba roko, ji da listek ter pravi: „Pojdi v mojem imenu k škofovemu oskerbniku ter mu reci, da naj ti za doto toliko denarja odšteje, koliker tehta ta listek. Z veselim srcem gre devica k imenovanemu gospodu, mu da listek in izreče svojo prošnjo v imenu sv. Antona. Oskerbnik se ji iz početka na na ves glas smeje; ko je pa listek na tehtnico del, ter je le-ta tehtal 200 srebrenih kron, se je spomnil, da je prèd to leto svetemu Antonu obljubil, da bo daroval enemu vbogemu dekletu ravno toliko doto, koliker je listek tehtal. Z veseljem ji da denar, in devica je bila rešena sramote, on pa je izpolnil svojo obljubo.

11.

Edino premoženje neke vboge kmetice blizu Padove je bila njivica, na kateri je rastle prav lepa pšenica. Ali priletelo je brez števila vrabcev, ki so zobali, kaker ne bi bili tri dni nič zavžili. Videti je bilo, da bo ženi malo ostalo. Sirota je pač letala od enega konca njive do drugega, da bi spodila nepovabljene goste, al vrabci niso hoteli proč, le preletavali so sem ter tja po njivi ter veselo zobali dobro pšeničico. Kmetica previdi, da je zastonj ves njen trud, vse njeno prizadevanje; zato se oberne k svetemu Antonu ter mu obljubi, da hoče devetkrat njegovo sveto telo obiskati in počastiti, če ji obvaruje žito. Polna zaupanja začne devetdnevnicico in ves ta čas ni mislila nič na svoje polje. In glej! niti en vrabec ni več zletel na njeno pščenico; ko je prišel čas žetve, je kmetica več pridelala, kaker ob naj boljših letinah.

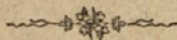
12.

Neki grofovski služabnik iz Verone je prenočil nekedarj v Padovi. Tam se mu je sanjalo, da streljajo nanj, sveti Anton ga pa varuje. Da bi srečno ušel nevarnosti, gre zjutraj zgodaj h grobu sv. Antona, priporoči se njegovemu varstvu ter obljubi, da bo s posebno pobožnostjo devet torkov njemu na čast praznoval. Vže na potu nazaj se vresničijo njegove sanje. Na škofovem tergu je streljalo več tolovajev nanj; tri kroglice so mu prežgale verhno oblačilo in prevertale srajco; ali nič mu niso škodile na telesu. Precej se je zbralo veliko ljudi okoli njega; peljali so ga v škofovo palačo, kjer je pustil prestreljeno srajco v spomin čudovite pomoči svetega Antona.

13.

V mestu Eboli, v napolitanskem kraljestvu, je oskerboval posebno vesten mož, Janez Maroni, bogate dohodke svojega gospoda, ki je bil velik skopuh. Dokler je gospod živel, je bilo vse dobro; tako porazumljenje je bilo mej njima in tako sta si eden drugemu zaupala, da oskerbnik nigdar ni jemal od svojega gospedarja sprejemnih listov za to, kar mu je izročil. Celu hiševanje se je opiralo na zvestobo. Ko je pa posestnik vmerl, najdejo dediči v dolžnih bukvah zapisane velike zneske, ki jih je bil oskerbnik od ranjcega gospoda sprejel ter mu jih tudi pošteno vernil, ki jih pa gospod v bukvah ni izbrisal. Vbogegega služabnika, ki še vinarja ni bil več

dolžan, so vergli v ječo in žugali so mu sè smertjo. Zastonj je kazal in sklicaval se na svoje natančne račóne; ko velik goljuf je stal pred sodbo. V tej sili, ko je ni bilo več človeške pomoči, se zateče Janez Maroni k sv. Antonu, in svetnik mu je kmalu pomagal. Prikaže se možu neko noč v veliki svetlobi, ga reši verig in pelje na prosto ter postavi na drugi kraj, namreč k podnožju goreče gore Vezuva. Potem grésta gori do verha, stopita na kraj luknje, pogledata v strašno ognjeno žrelo in sv. Anton pokliče ranjcega skopuha iz pekla. V strašni podobi stoji naenkrat pred njima. Na Antonovo povelje podpiše negdanjemu oskerbniku prejemni list in skoči zopet v ogenj. Sv. Anton pelje nato moža nazaj v Eboli, in kako stermijo skopuhovi dediči, ko jim oskerbnik pokaže na vseh dolžnih pismih podpis njihovega strica, katerega so bili primorani spoznati za lastnoročnega. In ko jim pove, kakšen čudež se je zgodil, prosijo ga za vse na svetu, da naj nikomer o tej reči ne govori. Ali Bog je hotel s tem svariti skopuhe in razglasiti čast svojega služabnika Antona; zato je poslal oskerbniku hudo bolezen, od katere je še le ozdravil, ko je na tanko vse razodel, kar se je bilo zgodilo.

SVEČANOSTI

sedme stoletnice rojstva sv. Frančiška v Asizu.

(Konec.)

9., 10., 11. dan meseca vinotoka.

Slovesna tridnevnic pri sv. Mariji Angeljski.

Spodobilo se je pač, da so slovesnosti, začete na grobu častitljivega očaka in potem obhajane v cerkvi, kjer se je prerodil v kopeli svetega kersta, nadaljevale se v tistem slavnem svetišču, ki je bilo zibel redovne družine manjših bratov, kjer je sveti oče tudi svojo blago dušico izdihnil. Pri tem častitljivem svetišču, v ravnini pod asiškim mestom, imajo samostan frančiškani „observanti“. Po njihovi skerbi je bila tridnevnic pri sveti Mariji Angeljski v resnici lepa in veličastna. Poglavitni del velikanske bazilike je imel stene preprežene z erdečim suknom; tudi loki mej veliko in stranskima ladijama so bili olepšani z erdečimi pregrinjali. Pri večerni

službi božji se je svetila velika kupla in cela cerkev v tisoč lučih. Velikanski lustrari so viseli namreč po ladijah veličastnega svetišča, nalašč naročeni iz Florence; 250 sveč je bilo na vsakem. Čemer so se pa vsi najbolj čudili, to je bila prelepa oprava okoli slovečega kipa sv. Frančiška, ki ga je izdelal iz žgane gline (*terra cotta*) slavni vmetalnik Luka Della Robbia v 16. stoletju. Veliko mašo je imel prvi dan nadškof peruški; pridigal je škof venuzinski, frančiškan Frančišek Marija Imparati.

Ko je velika maša minila, so prišli francoski romarji, sprejeti pri vходу sè zvonjenjem in orgljanjem. Šli so najprej v porcijunkulo, ki stoji na sredi velikega svetišča; potem so obiskali celico, kjer je sveti Frančišek vmerl, in rožno kapelico ter nadaljevali nato romanje gori proti svetemu Damijanu. Od tam so šli k sveti Klari, kjer so vbožniše romarice prenočile; nune so jim gostoljubno postregle, odstopivši jim same svoje žimnice. Mej te vboge pa so se pomešale iz ponižnosti tudi gospe, ki so bile vajene vsega dobrega, kaker se je pokazalo drugo jutro, ko so se našli mej mnogimi malimi darovi, ki so jih romarice tam pustile, tudi zlati denarji. V jutro so se zbrali francoski romarji (vseh skupaj jih je bilo 180) v baziliki sv. Frančiška, kjer so bili pri maši, ki jo je daroval zanje škof fabrijanski, frančiškan Leopold Santanké. Mej mašo so bili pri svetem obhajilu. Od tam so šli na terg pred škofijsko cerkvijo. Niso se mogli nagledati prelepe podobe svetega Frančiška. Spodbudno jih je bilo videti, ko so pokleknili vse okrog spominika ter molili za svojo nesrečno domovino. Ko so vstopili nato v škofijsko cerkev, je bila razsvetljena, kaker ob tridnevnici. S pred velikega altarja se jim je dal blagoslov sè svetim Rešnim Telesom; nato so šli v procesiji h kerstnemu kamenu, kjer je bil pred 700 leti kerščen sv. Frančišek.

Drugi dan tridnevnice pri sv. Mariji Angeljski je imel veliko mašo nadškof urbinski, frančiškan Frančišek Konverti; pridigal je P. Bazilij Greški, eden najboljših laških pridigarjev. Tretji dan je imel veliko mašo frančiškan nadškof reški (*Reggio in Calabria*) Anton Marija Pettinari, vpričo kardinala Bartolinija, ki je podelil nagnjetenemu ljudstvu papežev blagoslov, in osmih drugih škofov. Po evangeliju so stopili na pridižnico sami prečastiti pater generalni minister, naslednik svetega Frančiška, Bernardin Portogruarski, ki so z očetovsko priserčnostjo govorili sinovom in častivcem svetega očaka in razkladali prelepe nauke, ki izvirajo iz zgleddov, ki nam jih je zapustil vbožček Kristusov. — Nepreštete mno-

žice so se bile sešle zlasti tretji dan k sveti Mariji Angeljski, največ iz Perudže, Aréca, Spoleta in Folinja. Po velikanskem samostanu je vse mergolelo; vseh narodnosti ljudje so bili tam in vsi so bili gostoljubno sprejeti; gotovo 500 povabljenih se je zbralo v prostorni obednici.

Popoldne je bila tombola na korist meščanske bolnišnice mej godbo, ki je igrala tudi prejšnja dva dni. In ko je zvečer po slovesni zahvalni pesmi ljudstvo iz cerkve šlo, je našlo, kaker prejšnja dva večera, cerkev tudi od izvunaj veličastno razsvetljeno, ravno tako sprednjo stran samostana. Z lepim vmetalnim ognjem se je doveršilo godovanje.

13., 14., 15. dan meseca vinotoka.

Slovesna tridnevnic pri sveti Klari.

Tudi cerkev svete Klare se je za tolikanj redko priliko ne navadno veličastno opravila; preskerbeli so vse to sestre klarisinje, katerih glavni samostan je tukaj, in patri frančiškani (reformati), ki jim je izročeno njih duhovno voditeljstvo. Tudi tukaj so se vse tri dni slovesnosti prelepo veršile ter doveršile tretji dan z razsvetljenjem, vmetalnim ognjem in električno lučjo v veliko veselje obilno zbranega ljudstva.

Nam Slovencem, ki smo bolj mirne in merzle kervi, se bo morebiti od sile preveč zdelo tega razsvetljevanja, ognja, godbe in tombole; ali italijansko ljudstvo je tako, brez enakih veselje bi se mu ne zdel praznik praznovan, kaker gre. To véрно ljudstvo je veselo svoje vere in svojih svetnikov, pa hoče svoje veselje, kaker le more, tudi pokazati po zvananjem.

16., 17., 18. dan meseca vinotoka.

Slovesna tridnevnic v „Novi cerkvi“.

Tako imenovana „nova cerkev“ (Chiesa nuova) ni ravno tako nova, kaker ime pravi; je namreč v cerkev spremenjena hiša Petra Bernardona, očeta svetega Frančiška. Tukaj bi se bile torej po pravici imele začeti slovesnosti sedemstoletnice rojstva Frančiškovega; tukaj namreč, ali prav za prav v kapelici, starem hlevu, ki je poleg, je bil rojen, tukaj je tekla zibel njegova, tukaj je pre-

živel prva leta nedolžne mladosti, tukaj se tudi še zdaj vidi luknja pod stopnjicami, kamer ga je bil oča zaperl v slepi svoji jezi. Ali ker so druge cerkve asiške mnogo večje in imenitnejše, zato so one imele prednost; tako se je odločilo, da naj se tukaj slovesnosti sklenejo. Frančiškani reformati, ki imajo samostan pri „novi cerkvi“, so storili, koliker je bilo le v njih moči, da bi se le-ta poslednja tridnevnic dostojno, lepo in veličastno zveršila; škoda je bilo le to, ker je vreme nagajalo. Vender je bila cerkev vse tri dni polna od jutra do večera. Slovesne velike maše so imeli razni škofje; pridigal je prvi dan neki frančiškan, drugi dan pa neki gospod iz Perudže, Jeremija Brunelli, vrejevavec izverstnega katoliškega časopisa „Paese“ in eden prvih pesnikov italijanskih. Njegova pridiga je bila tudi celo posebna. Govoril je namreč o mladosti svetega Frančiška, o tistih letih, ki jih je preživel ko hlapčič in mladenič ravno na tem kraju v svojega očeta hiši; postavil ga je mladini katoliški za zgled vere in lepega vedenja, vsmiljenja in ljubezni do domovine. — Poslednji dan je škof, ki je imel veliko mašo, sam tudi pridigal, v škofovski mašni obleki; izbral si je za obseg govorjenja svojega besede svetega Pavla: „Bog je izvolil tisto, kar ni, da vniči tisto, kar je,“ ter je dokazal, kako je Bog po svetega Frančiška ponižnosti, vboštvu in čistosti osramotil napuh in poželenje po zlatu in vživanju, na čemer je bolna ležala človeška družba njegovega časa. Po maši je dal ravno ta škof naltlačnemu ljudstvu papežev blagoslov. Sè slovesnimi večericami in zahvalno pesnijo se je sklenil v tej cerkvi poslednji dan velikega godovanja asiškega. In še enkrat so zvečer sveteli vmetalni ognji ter na daleč oznanjevali veselje, s katerim je to verno ljudstvo obhajalo sedmo stoletnico svojega ljubljenelega svetnika in rojaka.

Le-te poslednje tri dni je preskerbel odbor gosti najpotrebnejšim vboгим v mestu, katerih je bilo po določenih njihovih farmoštrov povabljenih 340. Zvečer poslednjega dne so se razdelila tudi darila tistim, kateri so se v razstavi sè svojimi deli ali pridelki posebnega priznanja vredne skazali.

Tako so se končali le-ti lepi prazniki asiški. Za stanoviten spomin na nje ostane na tergu pred škofijo krasni kip Dūpréjev in v cerkvi olepšava starega kerstnega kamna. Razen teh vmetalnih del bodo spominjale na asiško godovanje tudi neketere prelepe svetinje, ki so se dale v ta namen skovati, in neketere znamenite knjige, ki so jih izdali ob tej priliki asiški frančiškani ali drugi asiščani.

Prepričani smemo biti po vsem tem, da je sedemstoletnica rojstva sv. Frančiška v domačem mestu njegovem dostojno se obhajala ter mnogo pripomogla k oživiljenju pravega katoliškega duha daleč na okrog in ne le za trenotek. V resnici po pravici pravijo torej sveti oče Leon XIII. v slavni okrožnici, do se take prilike po neki dobrotljivi naredbi previdnosti božje ponujajo vernemu ljudstvu, ki se tako z nenavadno močjo spodbuja k posnemanju junaških čednosti božjih svetnikov. O tem se bomo še bolj prepričali, ako pomislimo, da se je obhajala sedemstoletnica ne le v Asizu, temuč po vsem katoliškem svetu, kjer je najti le nekoliko otrok slavnega očaka serafinskega. Ako bi hoteli vse te slovesnosti natanko popisati, ne bi bil zadosti cel letnik „Cvetja“; vsaj neketere poglavitne reči pa hočemo vender le omeniti, in to bodi storjeno v naslednjem pisu. —

Slovesnosti

sedme stoletnice rojstva svetega Frančiška z u n a j A s i z a.

Večinoma se je po katoliškem svetu obhajala sedma stoletnica rojstva svetega Frančiška na dan njegove smerti, 4. vinotoka, in prejšnja dva ali tri, nekod celo devet dni; nekod pa se je prenesla na nedeljo potem ali na še poznejše dni meseca vinotoka. V Rimu in po mnogih drugih cerkvah na Laškem so mašniki 4. vinotoka darovali sveto mašo po namenu svetega očeta papeža in mnogi verni so pristopili v ravno ta namen k svetemu obhajilu. Po mnogih mestih so se dale ravno ta dan gosti vbogim ali pa se je nabiralo za nesrečne v goranji Italiji, ki so silno škodo terpeli po povodnji, kaker pri nas vbogi Tirolci in Korošci.

Hoté o posameznih krajih nekoliko govoriti, omenjamo naj prej, kaker se spodobi, glavno mesto katoliške cerkve, R i m.

Ako se je iz malega Asiza razširjalo praznično veselje do poslednjih mej zemlje, kjer koli se vzdiguje altar posvečen serafinskemu očaku, veliki Rim ni smel zaostati v tem radostnem izkazovanju. Slovesnosti so se začele v baziliki svetega Kozme in Damijana pri reguliranih tretjerednikih s tridnevnicó 28., 29. in 30. kimavca; glavni praznik pa je bil tu po posebnem dovoljenju sv.

očeta 1. vinotoka. — 2., 3. in 4. vinotoka je bila slovesna tri-dnevnic pri frančiškanih observantih v stari baziliki Matere božje v Aračeli na negdanjem slavnem kapitolju, kjer stanuje generalni minister celega reda frančiškanskega. Ravno te dni se je veršila slovesnost tudi v cerkvi sv. Frančiška na bregu, kjer se še zdaj vidi kambrica, kjer je prebival sveti očaj, ko je bil v Rimu. Vse tri dni se je sešlo obilo pobožnih ter jih mnogo tudi pristopilo k svetemu obhajilu.—V nedeljo, 22. vinotoka, se je obhajal slovesen spomin sedme stoletnice pri svetem Sebastijanu zunaj mestnega obzidja. Patri observanti, ki oskerbujejo to cerkev, so zato porabili priliko, ko so mladeniči skupščine presvetega serca Jezusovega tamkaj sklenili svoje vsakoletno romanje k sedmim rimskim bazilikam. Vsi ti mladeniči in mnogo drugih pobožnih je vstopilo ob tej priložnosti v tretji red. — Tudi velika rimska bratovščina svetih ran je v svoji cerkvi z velikim skazovanjem obhajala sedemstoletnico sv. Frančiška.

Poslednje slovesnosti sedme stoletnice so bile v Rimu v cerkvi svetih apostolov, ki jo imajo konventuali. Lepoti, ki se je videla v tej cerkvi, so se čudili rimljani sami, dasiravno so vajeni drage olepšave in bliščeče razsvitljave. Ko je poslednji dan kardinal Parokki slovesno vstopil v to baziliko, so ga sprejeli s trobentanjem, kaker je bilo negdaj navadno ob slovesnem vhodu papeževem v cerkev sv. Petra. Ptujce so veselo pretresli ti glasovi; rimljanom so bolj britkost budili v sercu, ker so jih spominjali njega, kete remu so nekedaj edino veljali, ki je pa zdaj jetnik mej vatikan-skimi zidovi.

Tako je bilo v Rimu. — Poglejmo zdaj dolu v Napolju, največje mesto na Laškem, ki je, kar se tiče reda svetega Frančiška, v nekem oziru prvo za malim Asizom.

Povejmo nekoliko o spominiku, ki se je v Napolju 3. vinotoka posvetil očaku serafinskemu.

P. Ludovik in Kazorije, ki slovi po Laškem ko vnet redovnik, ki doverši, česer se loti, je slišal leta 1878 nekega zimskega večera v pogovoru s svojimi duhovnimi brati o sedmi stoletnici rojstva sv. Frančiška, ki se ima obhajati leta 1882, in o spominiku, ki so nasvetovali neketeri, da bi se mu postavil v rojstnem mestu. P. Ludovik pravi hitro: „Naredimo tudi mi v Napolju spominik svetemu Ffrančišku. Sv. Frančišek pa tretji red... Dante... Džotto... Krištof Kolumb... Sv. Frančišek pa ti trije tretjeredniki...“ Te besede in pa sklep v sercu, da zverši lepo misel, to je

bilo vse ob enem. „Mej toliko spominiki“, je djal, „naj bo v Napolju tudi kerščanski spominik vbožčka asiškega; in napravili ga bomo sè soldom, ki se bo izprosil od hiše do hiše...“ Vsi so hvallili misel in namen njegov, ali vsem so se zdele to lepe sanje, ki se ne bodo nigdar izpolnile. Le sveti oče Leon XIII. so dali pognunemu redovniku blagoslov ter pristavili spodbudno besedo: „Hvalimo in priporočamo to delo“. — Ne dolgo potem so pripejlali v Napolj veliko skalo marmorja in doneski so se začeli stekati od vseh strani, zlasti pa izmej vbožnega ljudstva, tako da se delo po pravici imenuje spominik vbozih vbozemu. Kmalu je P. Ludovik tudi mojstra našel, da izdela, ker je hotel. To je bil Stanislav Lista, keterega je, preden se je lotil, kaker je rekel, „za plačilo“ v tretji red sprejel ter spodbujal s temi besedami: „Lotite se dela sè zaupanjem, ker je delo za Boga, v slavo svetega Frančiška, k povikšanju in poveličanju kerščanstva. Dandanašnji se na svetu toliko spominikov stavi; postavimo tudi mi spominik, pa kerščanski! Ker ima pa vmetalnost, kaker vse reči, na Boga se nanašati, zato se zberite vsako jutro, preden greste na delo, za nekoliko minut k molitvi. Veliki vmetalniki so prej molili in potem delali“. Tako je opominjal pater k molitvi tudi vse delavce, ki so bili zbrani v kiparju pripravljeni delavnici. Nato je vzel kladivo in dleto ter pervi vdaril ob skalo; odlomek je za spomin seboj vzel ter odešel. Začelo se je delo in spomladi leta 1882 je bila izdolbena iz okorne skale podoba, ki jo z veseljem gleda vsako oko.

Spominik se je postavil na vzvišenem mestu pred hospicem, ki ga je vstanovil P. Ludovik za vboge mornarje, ki ne morejo več delati, na prijetnem morskem bregu. 3. vinotoka se je imel odkriti in posvetiti. Lep dan je bil; gorko je sijalo ljubo sonce, jasno nebo se je razpenjalo nad prijaznim mestom in zercalilo v mirnem morju. Ljudstvo se je bilo že zgodaj v množicah sešlo; vsaki si je skušal dobiti prostorček, od koder bi slovesnost najbolje mogel videti. Cesta in hiše okrog so bile natlačene pobožnih in radovednih, ki so se od začetka vnemali za „kamen svetega Frančiška.“ Do 600 najodličniših oseb je bilo nalašč povabljenih k slovesnosti. Ti so se zbrali ob odločeni uri — eni popoldne — v ne bogati pa prelepo opravljeni, kaker v dvorano spremenjeni cerkvi, ki je poleg omenjenega hospica. P. Ludovik je povabljene sprejemal s priproščino, ki mu je lastna. V kapelici na evangelijski strani je bil pripravljen sedež nadškofu napoljskemu, v nasprotni na episteljski strani je imel nadškof kapuanski brati slovesnosti primeren

spis ali govor. Svečanost se je začela z godbo in petjem. Pela se je nalašč za to zložena slavnostna pesem. Nato je sledilo omenjeno branje nadškofa kapuanskega, ki je terpelo celo uro; in cel čas je natlačena množica najvišje gospode napoljske, dasiravno je poletna poldnevna vročina hudo pritiskala, ne le poterpežljivo, temuč tudi z očitno pazljivostjo ginjena poslušala hvalo vbožca asiškega. In ko je častitljivi bravec končal, ni izostalo dolgo in goreče ploskanje, ne glede na svetost kraja.

Množica se je nato vsula iz cerkve ter hitela po stopnjicah, ki se po njih gre gori na kraj, kjer stoji spominik. Mej obilo duhovščino in morjem ljudstva je prihajal nadškof napoljski v cerkveni opravi, da blagoslovi spominik. Vsi se odkrijejo; blagoslov se zverši; vseh oči so vperte na spominik, ki je še pokrit; ljudstvo pričakuje nepoterpežljivo; zdaj pade zagrinjalo in v zlatih sončnih žarkih se zablišči prekrasna podoba svetnikova z razpetimi rokami, pred njim trije slavni tretjeredniki, Dante na desni, Džotto na levi, v sredi kleče Krištof Kolumb sè zastavo s križem, ki jo je zasadil na pred neznanem novem svetu. Zvonjenje in vesela godba je označevala slovesni trenotek, množica pa je, kaker zamaknjena klicala slavo svetemu Frančišku, sveti katoliški veri in patru Ludoviku. Posvečenje spominika svetega Frančiška na najlepšem kraju napoljskega mesta, to je bil praznik prave olike, pred njo se je vklebila vsaka stranka.

Po blagoslovljenju je bilo lepo videti, kako se je množica počasi razhajala. Vender je prvi in dva sledeča večera spominik ostal razsvetljen in godba okoli; ljudje pa so skoraj neprenehoma romali tjakaj vsi veseli prelepe misli in izverstnega dela. —

Slovesne tridnevnice so se obhajale v Napolju v osmih cerkvah; v drugih petih so terpele slovesnosti po več ali menj dni. Tako se je v resnici tudi v tem oziru Napolj izkazal poleg Asiza tako rekoč prvo frančiškansko mesto.

O slovesnostih v vseh posameznih drugih krajih na Laškem in drugod nimamo namena govoriti. Povsod se je storilo, kar je bilo po okoličnostih mogoče. Posebno pa se je obneslo, kaker bremo v nemškem „Sv. Frančiška zvončku“, mesto Š k o d r a v severni Albaniji blizu črnogorske meje. Vse tri dni so bili pri veliki maši konzuli raznih evropskih držav in brezštevilna množica ljudstva brez razločka vere, narodnosti in jezika. Mesto je bilo razsvetljeno, zlasti lepo s transparenti sprednja stran škofijske cerkve; vmetalni ognji po laškem načinu. Paša in katoliški konzuli so deli

zastave na svoje hiše. K slavnostnemu obedu so bili povabljeni cerkveni, državni in konzularni dostojanstveniki. Verhunek slovesnosti pa je bila procesija, v kateri se je kip svetega Frančiška prenesel iz frančiškanskega hospica v škofijsko cerkev. Prelepo petje, veličastna godba in pobožnost ne pregledne množice je vsem neizbrisljivo se vtisnila v serca. Celo turski žendarmi, ki so stražili zraven, so bili videti ginjeni. Tako je bil ta praznik v pričo gerkov in turkov slovesna zahvala za ohranjenje katoliške vere mej Albanezi po sinovih svetega Frančiška Asiškega. —

Nemški katoličani so se izkazali s tem, da so pisali za sedemstoletnico voščilno pismo višjim predstojnikom raznih vej frančiškanskega reda, ki mislimo da ne bo odveč, ako ga v naši slovenščini celo postavimo v „Cvetje“. Tako slove :

„Katoliški možje, od vseh strani Nemškega v Frankfurtu k občnemu zboru zbrani, se veselé stoletnice rojstnega dne serafinskega očaka Frančiška ter Vam, prečastiti predstojniki, ko družine frančiškanske verhovnim poglavarjem, preradostni vse dobro in veselo želé. Dobro vedo namreč, koliko darov nebeških milosti jim je izviralo iz preblaženega očaka družine, ki je, berž ko se je rodila, tudi te severne zemlje razsvetlila ter obilo sadu vseh čednosti porodila.

Serafinskega očeta ponižni sinovi so, svetemu vboštvu zaročeni, z največim veseljem vbogim oznanjevali sveti evangelij ter od začetka do današnjega dne brez števila duš Kristusu pridobili, krivoverstvu vbrani, sè slabega pota nazaj priklicali ter k pravi pokori in svetemu življenju pripeljali z besedo in zgledom.

Teh prevelikih dobrot hvaležno se spominjaje so katoliški možje na Nemškem enoglasno sklenili, Vam, prečastiti predstojniki, slovesno razodeti in izreči globoka čutila vdanosti in spoštovanja do serafinskega očaka in njegove častitljive družine.

Da izveršim ta sklep, Vam, po oblasti omenjenega zbora opravi- lom oskerbnik postavljen, to pismo pošiljam ter za našo nesrečno domovino in zase samega Vaših molitev in blagoslovov, prečastiti predstojniki, z najvišjim spoštovanjem do Vas prosim.

V Hajbahu, *) na praznik sv. Frančiška 1882.

Karel knez Levenštajnski“.

*) Hajbah (*Heubach*) je vas in grad blizu severno-zahodne meje bavarskega kraljestva, na jugu od Ašaffenburka (*Aschaffenburg*).

Naš prečastiti generalni minister so na to odgovorili :

„Presvitli knez !

Ker sem že več let vaju gledati katoliški nemški narod, kako daje celemu svetu prejasne zglede kerščanskih čednosti in čudovitega junaštva v obrambi cerkvenih pravic, zato mi ni prišlo novo in nepričakovano, kar ste blagovolili, presvitli in predobri knez, v imenu katoliških mož, iz vseh krajev Nemškega v Frankfurtu k vesoljnemu zboru zbranih, naznaniti mi v častitljivem pismu na praznik svetega Frančiška Asiškega mi pisanem. Nihče namreč ni smel misliti in najmanj jaz, da bo katoliški narod na Nemškem vmanjkal v navadni gorečnosti kerščanske delavnosti, ko bo gledal, kako se po nagibanju premodrega cerkvenega poglavarja pobožni verni Kristusovi od vseh strani spodb. dajo in tako rekoč eden čez drugega hite slavit slavnega očaka vbozih, blaženega Frančiška, ob sklepu sedmega stoletja po njegovem rojstvu. Pa ne le to so hoteli storiti pohvaljeni katoliški možje, temuč v dokaz svoje hvaležnosti do blaženega očeta družine, ki očitno pričajo, da ima zasluge za njih domovino, so hoteli vesoljnim poglavarjem ravno te frančiškanske družine vse veselje in srečo voščiti.

Ker ne morem za toliko prijaznost in pobožno nagnjeaje do reda Manjših Bratov Vam in ostalim omeujenim možem dostojne zahvale izreči, bom raji ponižno Boga prosil ter tudi svojim podložnim velel Boga prositi, da bi po posredovanju svetega očeta Frančiška blagovolil žalost domovini v veselje spremeniti ter Vam za izverstno Vaše prizadevanje obilo plačilo podeliti.

Ko to prijetno dolžnost, ker me ni bilo v Mestu, nekoliko pozno izpolnujem, Vam, presvitli knez, prošeni blagoslov radovoljno dajem ter se ob enem veselim, da morem pri tej priliki razodeli svoje posebno spoštovanje in češčenje.

V Rimu, iz Aračeli, 29. listopada, na praznik vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška leta 1882.

Br. Bernardin, gen. min.

Presvitlemu knezu
Karlu Levenštajnskemu“.—

Mogli bi naposled govoriti o mnogih književnih delih, ki so se izdala po raznih krajih sveta in v raznih jezikih v spomin sedme stoletnice sv. Frančiška; ali ker bi tako naštevaje večine naših bravec ne mikalo, ga rajši opustimo ter sklenemo ta popis z be-

sedami poslednje vsem podložnim namenjene okrožnice prečastitega našega vesoljnega poglavarja patra Bernardina Portogruarskega.

„Veliko veselje“ tako pišejo 12. grudna 1882. „in, da odkri- toserčno povem, večje kakor se je moglo pričakovati v teh časih, mi je bilo, videti in slišati, kako veličastno, kako pobožno se je po vašem napeljevanju in čudoviti vdeležbi duhovščine in ljudstva povsod spominjala in obhajala sedma stoletnica rojstva svetega Frančiška.

Ko se je slovesnost veršila v baziliki svete Marije Angeljske pri Asizu, sem sodil zato, da je moja dolžnost, bolj ko hvalo se- rafinskega našega očaka oznanjevati, hvalo dajati vsegamogočnemu Bogu ter vse vabiti, da zapoje Gospodu „novo pesem, ker je čuda storil.“ V resnici, ako nikoli prej, ta dan sem se veselil, da mi je izročeno vesoljno predstojništvo reda, da morem s pridižnice tudi v Vašem in vseh frančiškanov imenu, kakor bi Vi sami pridigali skozi moja usta, z oblastjo očeta in predstojnika, ki govori za svoje otro- ke in podložne, očitno in slovesno hvalo, poskakújočega serca, pre- sveti in nerazdeljivi Trojici ponavljati z besedami: „Hvalimo Te, blagoslavljamó Te, zahvaljujemo se Tebi zavoljo velike slave tvoje,“ ker se Ti je namreč dopadlo, da si tako veličastno poslavil samega sebe v služabniku svojem Frančišku in sinovih njegovih skozi to- liko stoletji.

Zdaj pa se zahvaljujem tudi Vam, preljubi, ker ste radi slišali opominjevanje moje lanskega leta ter ste nabrali in poslali milo- stinje, da bi se ne le v tej naši cerkvi aračelitanski, temuč tudi v asiških z največo slovesnostjo obhajale tridnevnicé na čast serafin- skemu očaku, kakor se je spodobilo in tudi storilo.

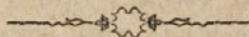
Poverhu tega Vam srečo voščim in zasluženó hvalo dajem, ker so v vsakem samostanu, in tudi, kjer so Vam samostani vzeti, v ptujih cerkvah razkropljeni bratje se sešli ter brate in sestre sve- tovnega tretjega reda si pridružili, da bi spodobniše obhajali spo- min svetega očeta.

Tistim tudi, ki so z izdanimi knjigami, besedami, muzičnimi skladbami ali na kakršén koli drugi način pripomogli k povišanju časti Božje in lepote reda, izrekujem hvalo ter prosim Boga, naj jim po zasluženju poverne.

Vsem naposled, zlasti pa nunam in sestram frančiškanskim, ki so čiste roke povzdigovaje noč in dan Boga prosile, da bi mi prvič na strani stal na potih, ki sem jih storil to leto v oddaljene okrajine, potem, da bi o praznikih svetega očeta Frančiška vse se

mirno in srečno zveršilo, prosim, naj se naznanijo občutki hvaležnega in popolnoma jim vdanega serca mojega.

In te pobožne duše po ljubezni Gospoda našega Jezusa Kristusa zopet in zopet lepo prosim, naj ne prenehajo v svojih molitvah, temuč nadalje molijo, da se gorečnost serafinska, ki se je pri tej priliki pokazala, ne ohladi in ne obtiči v unanjem, temuč v globočino serca in v mozeg kosti se zasadi ter tam bolj in bolj raste in z vrednimi čednostnimi deli od tam razodevlje svojo pričujočnost“. — —

Poglavja raznih nauk in spodbudljivih izrek brata Egidija.

Poglavje o sveti ponižnosti.

Nobeden človek ne more priti do nekoličnega spoznanja in vednosti božje, kaker le s čednostjo svete ponižnosti, zakaj naravnost pot, da se gori pride, je ta, da se dolu gre. Vse nesreče in vsi veliki padci, ki so se dogodili na tem svetu, niso prišli iz drugega vzroka kaker iz povikševanja glave, to je, duha v napuhu; in to se vidi v padcu huđega duha, ki je bil pahnjen iz nebes, in v padcu pervega človeka, našega zarodnika, to je Adama, ki je bil zapojen iz raja zavoljo povzdigovanja glave, to je zavoljo nevbogljivosti, in ravno tako v farizeju, o katerem govori Kristus v evangeliju, in v mnogih drugih zgledih. In tako tudi nasprotno, to je, vse veliko dobro, kar se ga je kedaj godilo na tem svetu, je prišlo iz ponižanja glave, to je iz ponižnosti duha, kaker se kaže na sveti ponižni devici Mariji, in na cestninarju, in na svetem razbojniku na križu in še na drugih zgledih svetega pisma. In zato bi bilo dobro, ako bi mogli najti veliko in težko pezo, da bi jo vedno navezано imeli na vratu, da bi nas vedno dolu vlekla, to je, da bi nas vedno poniževala.

Neki brat je vprašal brata Egidija: „Povej mi, oče, kako bomo mogli vbežati ošabnosti?“ Temu je odgovoril brat Egidij: „Brat moj, na to bodi pripravljen, namreč da ne boš mogel vbežati ošabnosti, če ne boš djal ust tja, kjer imaš noge. Če pa dobro premisliš dobrote božje, boš dobro spoznal, da je tvoja dolžnost vkloniti svojo glavo. In dalje, če boš dobro premislil svoje pomanjkljivosti

in kolikrat si razžalil Boga, gotovo boš imel vzroka dovolj, da se boš ponižal. Gorje pa tistim, kateri hočejo v časti biti zavoljo svoje hudobije! Ena stopinja ponižnosti je v tem, gdor spozna, da je nasproten svoji sreči. Ena stopinja ponižnosti je, da se reči, katere niso naše, tistemu dajo, čiger so, ter se ne pripisujejo sebi; to se pravi, da vse dobro in sleherna čednost, katero človek najde v sebi, ne sme pripisovati sebi, temuč edino Bogu, od katerega prihaja sleherna milost in sleherna čednost in vse dobro; vsaki greh pa in strast dušno, ali katerokoli hudobo, ki je človek v sebi najde, to naj pripisuje sebi in naj premisli, da to izhaja iz njega samega in iz lastne izpačenosti in ne od drugod. Blager človeku, kateri se pred Bogom za malovrednega spozna in sodi, in ravno tako pred ljudmi. Blager tistemu, kateri vedno samega sebe obsoja in ne drugega, ker ne bo sojen pri tisti strašni in večni poslednji sodbi. Blager tistemu, ki pojde pametno pod jarem pokorščine, in pod oblast drugih, kaker so storili sveti aposteljni pred in potem, ko so sprejeli svetega Duha.“

Tudi je rekel brat Egidij: „Tisti, ki hoče doseči in imeti mir in pokoj, mora vsakega človeka za svojega vikšega spoznati in mora vedno podložen biti in nižji kaker vsi. Blager tistemu človeku, kateri noče, da bi ga v njegovem obnašanju in v njegovem govorjenju videli ali poznali, razen v tistem čistem redu, in v tisti priprosti lepoti, s katero ga je Bog olepšal in vredil. Blager tistemu človeku, kateri zna varovati in prikrivati razodevanja in tolažila božja, ker je ni reči tako skrite, da bi je Bog ne razodel, keder se njemu ljubi. Ako bil kateri človek najpopolniji in najsvetejši človek na svetu, pa bi sodil in mislil, da je grešnik in najmalopridniši človek, v tem bi bila resnična ponižnost. Sveta ponižnost ne zna klepetati, in sveti strah božji ne zna govoriti.“

Brat Egidij je rekel: „Meni se zdi, da se da primerjati sveta ponižnost strelji; zakaj kaker strela strašno podertijo naredi, ker vse razbije, polomi in požge, kar zadene, in se potem o tej strelji nič več ne najde, tako enako tudi ponižnost razbije in vniči in požge in pokonča vsako hudobijo in vsako napako in vsako pregreho, in potem je ponižni ne najde nič več sam v sebi. Tisti človek, ki je ponižen, najde s ponižnostjo milost pri Bogu in popolni mir se svojim bližnjim.

Poglavje o svetem strahu božjem.

Gdor se ne boji, ta kaže, da nima ničesar izgubiti. Sveta bogaboječnost vravnava in vodi in vlada dušo in jo pripelje k milosti. Če ima gdo kako milost ali čednost božjo, je sveti strah, kateri jo ohranjuje. In kedor bi še ne bil deležen postal čednosti ali milosti, temu jih pridobi sveti strah. Sveti strah je posredovavec milosti božjih, ker dušo, v kateri prebiva, kmalu pripelje do svete čednosti in milosti božjih. Vse stvari, katere so kedaj padle v greh, bi vanj nigdar ne bile padle, ako bi bile imele sveti strah božji. Pa ta sveti dar strahu ni dan kaker le popolnim, zakaj koliker popolniši je človek, tolikanj bolj je boječ in ponižen. Blager človeku, kateri spozna, da je v eni ječi tukaj na zemlji, in se vedno spominja, kako močno je svojega gospoda razžalil! Silno bi se imel človek vedno bati ošabnosti, da ga ne sune in ne verže iz stanu milosti, v kateri je; zakaj nigdar se ne more človek varnega čutiti, ker je v sredi naših sovražnikov; in naši sovražniki so prilizovanje tega vbozega sveta, in naše lastno meso, katero je s hudiči vred naši duši vedno sovražno. Bolj se mora človek bati, da ga njegova lastna spačenost ne premaga in ne prevari, kaker katerega si bodi družega svojih sovražnikov. Nemogoče je, da bi se mogel človek povzdigniti do kake milosti ali čednosti božje ali v njej ostati, razen sè svetim strahom. Gdor nima strahu božjega, je v nevarnosti, da pogine, ali mariveč, da se po vsem pogubi. Strah božji stori, da človek ponižno vboga, in stori, da vkloni glavo pod jarem pokorščine, in koliker veči strah ima človek, tolikanj bolj goreče moli. Ni majhin dar dar molitve, komer je dan. Čednostna dela ljudi, kaker se mi velika zde, se ne cenijo in ne plačujejo zato po našem mnenju, temuč po čenitvi in dopadajenju božjem, ker Bog ne gleda na množino truda, temuč na množino ljubezni in ponižnosti, in zategadelj je za nas naj bolj varno vedno ljubiti in bati se s ponižnostjo, in nigdar na se ne zaupati glede kaj dobrega, temuč vedno na sumu imeti misli, katere se vzdigujejo v našem sercu, kaker bi bile dobre.

Očetovska ljubezen Leona XIII.

Z daljnega Šleskega romalo je ni celo dayno nekaj vbogih kmetov v rimsko mesto. Doma so bili iz trebniškega okraja, kjer je

negdaj sveta Jadviga, vojvodinja poljska, živeła. S pridnim delom so si prihranili toliko denarja, da so imeli zadosti za pot in da so mogli še 500 frankov svetemu Očetu nameniti, katerega videti so silno hrepeneli. Vsaki dan so željno čakali na tisti trenotek, ali vedno se jim je odgovarjalo, da mnoga opravila in zdravje ne puščajo svetemu Očetu časa, da bi mogli zdaj sprejemati romarje.

Vbogi Šlezaki so se že bali, da bodo morali Rim zapustiti, preden se jim goreča želja izpolni; ali njih zvestoba, stanovitnost in pobožnost ni ostala brez plačila. Ko so se nekega dne sveti Oče po vatikanskih vertih sprehajali, jim priporoči kardinal Ledohovski pobožne svoje rojake. Ves ginjen odgovore sveti Oče: „Pripeljite mi jih vendar jutri na vert.“ Kardinal je to romarjem sporočil in misliti si noramo njih veselje! Vsak je kardinalu po svoje razodeval hvaležnost in povedali so mu tudi ob enem, kako da so neprenehoma zanj molili, ko je bil v Ostrovem v ječi zapert—zdaj jim je pa on poplašal njih molitve. Drugi dan o napovedani uri je močno deževalo, tako da sveti Oče niso mogli na vert priti. Zopet so se začeli romarji bati, da jim splava up po vodi, in vsi žalostni so čakali pod nekimi oboki, kaker jim je bilo naročeno; kar pride po stopnjicah neki gospod, ki jih išče. Sveti Oče so se bili namreč spomnili, da jih morebiti čakajo na vertu, kaker so jim naročili, ter so vkazali gori jih pripeljati v njih stanovanje. Sveti Oče so bili ta čas v prestolni dvorani ter so se pogovarjali z neketerimi škofi o imenitnih rečeh; ali očetovska ljubezen jih je nagnila, da so hitro zapustili dvorano, ko so slišali, da jih romarji čakajo. Hiteli so k svojim ljubim otrokom, kateri niso bili sicer imenitni in bogati pred svetom, ali bogate in imenitne jih je delala njih terdna vera, in spoštovanje in vdanost do namestnika Kristusovega. Sveti Oče so se dalj časa pri njih pomudili. Popisati ni mogoče tega veselega prizora. Vbogi ljudje so se gnjeli okoli svetega Očeta in ljubili rob njih obleke, mej tem ko so jim oni roke pokladali na glave. Na glas so se veselili in svetega Očeta je to do solz ginilo. Tukaj so serca govorila ter se razumela. Slednjič jim poda en romar mošnjo s prihranjenim denarjem; ali sveti Oče se branijo sprejeti dar ter pravijo: „Ne, moji dobri otroci, ohranite denar, saj ste tudi vi vbogi.“ Ko so pa videli žalost na njih obrazih zavoljo tega, se hitro premislijo ter rečejo: „Naj bo tedaj, jaz sprejemem vaš dar, ali tudi vi vsi morate imeti spominik od papeža“. Potem so dali vsakemu lep žametov zavitek, v katerem je bila velika in lepa svetinja. Naposled so jih

blagosloveli, ravno tako njih družine in njih prijatelje. Od veselja je v bogim romarjem serce poskakovalo, ko so se vračali iz Vatikana, kjer so se sami prepričali, kako po očetovsko ljubijo sveti Oče svoje otročiče. — Ta prizor mora pač vsakega katoličana geniti, da bo goreče molil za svetega Očeta, ki nas vse tako ljubijo. Naj nam jih Bog še dolgo ohrani in naj spoznajo tudi drugi, zlasti naši ločeni bratje Sloveni, njih ljubezni polno serce, katero jih vse ogreti in osrečiti želi.

Čudovito ozdravljenje.

(Dopis iz Švaca na Tirolskem.)

Ravno je eno leto dokončalo svoj tek, kar sem storil obljubo, da hočem po „Cvetju“ razglasiti čudapolni način svojega ozdravljenja. Lani na novega leta dan je bilo, ko sem šel pobitega duha s pekočo bolečino v gerlu v našo samostansko kapelico svetega Bonaventure. Kapelica je bila vsa prelepo opravljena in razsvetljena od mnogih sveč, katerih bleda luč je obsijavala še bolj blede obličje nedolžnega angeljčka v človeški podobi, ki je tu ležal na mertvaškem odru. Njegova srečna smert je bila popisana v „Cvetju“ v 3. zvezku lanskega leta. To je bil namreč brat Epifanij Lep, Slovenec iz Maribora. V to samostansko kapelico so ga prinesli, ko je bila njegova lepa dušica zapustila pozemeljsko ječo ter odplavala tja gori v zaželeno večno domovino. Kako milo mi je bilo pri sercu, ko sem videl to mirno truplo! Rad bi se bi vzdignil tudi jaz tja, kjer je on že vžival plačilo za junaško zmago. Tožilo se mi je po boljšem domu, po domu rajskega miru in pokoja; zapuščenega sem se čutil, sam tu poleg mertvega preljubega brata.

Več kaker leto dni je bilo, kar se me je bila prijela v gerlu neka bolezen, ki mi je od dne do dne bolj sušila življenja moči. Zdravnikov merzla zdravila so mi le hujšala žgočo bolečino. Tako nemilo me je peklo v vratu, da sem mislil, zdaj mi mora gerlo preperhneti in pretleti. Nobena lega telesna mi ni zmanjšala terpljenja; ne da se popisati, kako hudo je bilo. In verhu vsega me je ostri zrak tirolskih gor oblival, kaker vrel krop, ter mi celo dihanje oviral. Sam ne vem, kako sem mogel toliko prestati in preterpeti.

Že davno sem bil sprevidel, da po natornem potu ne bom več ozdravel. Ako me hoče Bog še dalje pustiti na tem svetu, me bo pač on sam moral zdraviti na svoj način, to upanje mi je še ostalo.

Da je Bog v svoji neomejeni oblasti tudi zdaj še Bog čudežev, da se more tudi zdaj še, preziraje natorne zakone, katerih je On sam gospod, na čeznatorni način izkazati dobrotljivega, kako bi dvojil o tem? V resnici se mi je duša terdno zanašala na škerbljivost njega, ki mu je znana vsaka naša sila in potreba.

In ko sem tako sam bil poleg merliča v kapelici, se mi je zdel čas najbolj vgoden, da sè živo vero izrečem Bogu svojo željo in molitev, ter ga posredno, po bratu Epifaniju, prosim pomoči, ako bi mi bila k sreči in ne na škodo za dušo. Nemogoče se mi je zdelo, da Bog ne bi vslišal prošnje, ki se mu izreče po ljubljenicah njegovih. In brat Epifanij se ni nikoli in nikjer sramoval svojega Boga; ali bi ne hotel tedaj tudi On pokazati dopadenja do tako mladega služabnika svojega?

Pa ne le te splošne misli so mi budile zaupanje v sercu, poterjeval me je v tem tudi poseben dogodek, ki ga hočem tu omeniti. Ne dolgo pred smertjo brata Epifanija sem bil pri njemu v celici ter sem ga nagovoril s temi besedami: „Ti, brat Epifanij! ako te sveti Jožef — njega je namreč posebno častil — k sebi vzame gori v nebesa, ali ne bi hotel ti Boga prositi zame, ako bi mi bilo kaj treba? Jaz bi najprej tebe prosil, potlej bi mi pa ti izprosil pri ljubem Bogu.“ V svoji priprosti ponižnosti je odgovoril brat Epifanij: „Ja, ja, to pa že!“ — Ta obljuba njegova torej mi je še bolj množila zaupanje. In ko sem bil tako sam pri mertvaškem odru, ga nagovorim, kaker bi bil živ: „Najljubši bratec! zna-no ti je, koliko jaz še terpim. Zdaj mi ti lahko izprosiš ozdravljenja tam pri ljubem Bogu; saj si mi obljubil. Ako me ozdraviš, hočem jaz to dobroto po „Cvetju“ povedati Slovencem, da bodo znali, kako dober in zvest je Bog, ter ga bodo častili in hvalili. Da, moj ljubi bratec, ozdravi me!“

Nato ves vdan v voljo božjo položim levo svojo roko na njegovo blede čelo. Nedopovedljiv mraz me spreleti po vseh žilah. „No!“ si mislim, „če si tako hladen, potem mi pa vsaj lahko potegneš speklino iz gerla.“ In to se je tudi zgodilo. Še večkrat čez dan me pretrese predirajoč mraz. Vender me gerlo kaker na kljubost še hujše boli in zažiga. Po noči potem me nekaj naglo zbudi. V levi rami čutim prevzemajočo bolečino. „Kaj pa to pomeni? Od kod prihaja zdaj še to?“ tako premišljam. Čez nekoliko časa se mi privleče bolečina do lahta ter me hudo zbada in terga. V skerbi, ali mi ni morebiti škodilo, ker sem se doteknil merliča, zaspi m zopet. Ali kako se začudim v jutro, ko celo zdrav vstanem

iz postelje! Kako lahko se mi je zdelo gerlo! Kaker bi se mi bilo čez noč znotraj nekaj zacelilo, tako mi je bilo. Boje se, da se mi zopet kaj ne preterga, si nisem upal glasno govoriti. Kedo more popisati moje veselje? Kako sem hvaležen bratu Epifaniju! Gotovo se to ne bi bilo zgodilo brez njegove pomoči. In da tu ni nobene zmote ali blodnje in prazne vere, zadosti priča dosedanje moje zdravje, ki je od tistega časa stanovitno ostalo.

S tem oznanilom, mislim, da sem dopolnil svojo obljubo ter se po moči hvaležnega izkazal do dobrotnika, ki mi je ljubo zdravje izprosil pri Gospodu, katerega nevidna roka me je tako milostno vodila in vladala s čudovito dobroto. Brat Epifanij pa bo ostal gotovo tudi znanprej priprošnjik naš v nebesih. Ta Bogu zvesta duša je vredna, da jo ljubi naše serce. Takemu mladeniču slava bodi! —

br. E.

Anton Martin Slomšek čez dvajset let.

Kedor svojih slavnih prednikov ne časti, njih verli naslednik biti ne zasluži.

Slomšek.

„Našega škofa in stebra katoliške cerkve, — očeta in branitelja nas vbogih Slovencev, našega prvega govornika in pisatelja ni več — Anton Martin Slomšek že počiva v črni zemlji! Izgubili smo ga, ko ga najbolj potrebujemo, potrebujemo za sveto cerkev, za mili naš jezik. Kedo nam zaceli kervavo rano, kedo poravna neizmerno izgubo? — Presvitli knezoškof Anton Martin so nam Slovincem živeli, so nas Slovence v sercu svojem nosili, za nas Slovence se trudili tukaj na zemlji; — tudi sedaj tam gori pred prestolom božjim ne bodo pozabili nas Slovencev; to nas tolaži, nam serce hladi in solze otira.

Toda tudi tukaj na zemlji bodo še mej nami hodili, nas vneli in budili, nas vodili in učili: „njih lepa slovenska beseda bo de mej Slovenci živela, dokler ne strohni poslednjega Slovence poslednja kost v prah! — — —“

Tako so tožni in tolažilni glasovi odmevali pred dvajsetimi leti povsod, kjer se govori beseda slovenska; njih jek se je čul pri sorodnih narodih slavenskih in izgubljaoč se glasil tudi po bližnjih nam deželah nemških.

Izguba je bila neizmerna in zadeti so jo čutili popolno, vendar poguma niso izgubili: Slomšek ne sme, ne more

v m r e t i, klicali so rojaki; vzela nam je sicer zemlja njegovo telo, toda zastonj bi nam skušala vzeti njegovega duha; zastonj, ker nam je tega zapustil blagi škof v raznih, mnogoštevilnih in izverstnih spisih svojih! Kar nam ni mogla vzeti smert, to nam je ohraniti. Ne bodo sicer več „Drobtinice“ donašale leto za letom priserčnih spisov plemenitega škofa, ne bode več zbiral skerbni pastir svoje verne črede, ne bode se več stiskalo ljudstvo po cerkvah, kjer je hodil modri njegov varih, da bi poslušalo govornika, ki je govoril „kaker bi rožice sadil“: vse to je bilo, žal, da je minilo, toda spisi njegovi, iz katerih tako ljubo in veličastno odseva značaj Slovencev — njih žarna ljubezen do vere in domovine svoje —, morajo se zbrati in izdati: ta sklep so storili Slovenci že tedaj, ko še ni pokrivala hladna gomila trupla Slomškovega!

In čez dvajset let? — Kako je sè Slomšekom, apostolom slovenskim? —

Pač želeli bi vsi, da bi že imeli pred seboj zbrane spise njegove; toda razmere naše — Slovincem vedno neprijazne — zadrževale so, da bi bili že zbrani in mej narod razdeljeni vsi Slomškovi spisi, storjen pa je začetek: prve tri knjige so izdane in četrta obeta se nam za prihodnje leto. Čast gospodu Lendovšku, ki se je lotil težavnega, a vendar tako zaslužnega in potrebnega dela! Toda, kedo bi verjel, izdajatelj ni našel pri tem obče koristnem in potrebnem podvzetju dovolj denarne podpore, da mora čakati z nadaljevanjem svojega dela!

Ni tukaj vmestno, navajati različnih vzrokov za to žalostno resnico; razlaga si jo lahko vsakdo sam, ako pomisli, da je mnogo Slovencev, posebno duhovnikov, tako srečnih, da imajo spise Slomškove raztresen, po raznih knjigah in listih v prvi izdaji, in da ti navadno ne kupujejo zbranih spisov; vendar to ni glavni vzrok.

Pač pa je glavni vzrok ta, ker Slovenci Slomškovih zbranih spisov nismo po svojih močeh razpečavali. Gotovo jih je mnogo mej Slovenci, ki jih še nihče ni posebej opozoril na izverstne te spise, ki so morda le v kakem časniku hitro pogledali to naznani-lo, pa ga tudi hitro izgubili iz spomina vsled mnogih važnih poslov, ki jim skoro ne dovoljujejo z naročevanjem izgubivati druzega časa. Tudi tisti, ki že imajo spise Slomškove, bi se naročili na novo izdajo že zato, ker imajo tu gradivo lepo zbrano in vrejeno, posebno ako pomislijo, da je v prvi izdaji nekaj del glede jezika zastarelih, nekaj blaga pa, posebno drobnejšega, ni še objavljenega;

pri tem pa bi imeli še sladko zavest, da so s tem drugim pomagali do teh duševnih zakladov, kateri bi jih sicer ne imeli.

Tako smo premišljevali o izdavanju Slomšekovih spisov, in ko nam je zadnji čas došlo sporočilo, da po novem letu pride v tisk četerta knjiga Slomškova, vzbudila se je v nas goreča želja po svojih močeh pripomoči, da se prejšnje knjige razpečajo in da se dobi mnogo naročnikov tudi za četerto knjigo. Kedor ve, kaj je bil Slomšek svojim bogoslovcem, kako jih je ljubil, kaker skerban oče, kedor bere njegove spise, v katerih se obilo krat tudi ta ljubezen tako ljubo razodeva, pač lahko razume, zakaj se ravno naša serca tako vnemajo zanj, zakaj se naše želje razodevajo po zbranih spisih njegovih! — Priporočati jih bi bilo odveč; zakaj tistim, ki jih ne poznajo, ne moremo dopovedati, kako cenijo hranijsi spisi v sebi, tistim pa, ki jih poznajo, bi jih dovolj dostojno in vredno tudi ne mogli priporočiti.

Sklenili smo torej, prevzeti nalogo častno — posebno za bogoslovce — po moči nabirati naročnikov za vse dozdej izdane knjige, ob enem pa tudi za četerto, ki bode obsegala raznovrstno blago, ter takoj tudi pričeti to delo.

Gospode pa, do katerih se bomo ustno ali pismeno s prošnjo obrnili, prosimo, naj nam odpuste to mladeniško prederznost ter naj sami močni nas slabe blagovoljno podpirajo v tem početju.

Bogoslovci slovenski, v Mariboru, Gorici in Celovcu! stopite z nami v eno kolo, katero naj dela tako dolgo, da bode imel slovenski narod pred seboj vse zbrane spise pervega našega pisatelja, šestnajstero knjig, o katerih bode s popolno pravico smel reči vsak Slovenec: *T o j e d o m a č e, t o j e s l o v e n s k o, t o j e n a š e!*

In v to pomozi Bog!

*Bogoslovci Ljubljanski. *)*

*) Po želji podpisanih smo dali ta spis, ki z vneto besedo lep in hvale vreden namen naznanja, iz ljubljanskega „Slovenca“ pretisniti v „Cvetje“, da pripomoremo tako tudi mi, kar je v naši moči, k razširjenju pobožnih in priserčnih spisov najslavnjšega škofa našega rodu. Kaker je znano, je izdal častiti gospod Lendovšek do zdaj tri knjige Slomšekovih zbranih spisov; prva, ki obsega pesni, se dobiva v tiskarnici družbe sv. Mohorja v Celovcu po 90 kr., druga — basni, prilike in povesti — po 1 gld. 20 kr., tretja — životopisi — po 1 gld. 30 kr. Naj bi skerbel, gdor kolikaj more, da bi se te lepe knjige malu pokupile. Ako bi se taki spisi pri nas ne mogli prodati, to bi nam bila v resnici slaba čast. Seveda pa naj bi se Slomškovke knjige ne le samo kupovale, temuč tudi res brale — in zopet brale!